

Fatt enkeltvedtak

Reglene for enkeltvedtak skal bidra til å ivareta elevenes rettsikkerhet og verne mot uheldige og uriktige avgjørelser.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 09.12.2015

Formålet med forvaltningslovens regler for enkeltvedtak

Det har stor praktisk betydning i skolehverdagen å vite når det må treffes et enkeltvedtak. Dersom en avgjørelse er å anse som et enkeltvedtak så er det flere saksbehandlingsregler som må følges.

I forvaltningsloven er det regler som gjelder saksbehandling. Forvaltningslovens saksbehandlingsregler utfyller saksbehandlingsreglene i opplæringsloven. Når det skal fattes enkeltvedtak må skolen følge disse reglene.

Saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven er der blant annet for å sikre at de som blir berørt av vedtaket får

- god informasjon om prosessen
- mulighet til å se hva dere har basert avgjørelsen på
- mulighet til å klage på avgjørelsen

1. Finn ut hvem som skal fatte enkeltvedtaket

Det er normalt kommunen/fylkeskommunen som har myndighet til å fatte enkeltvedtak. Myndigheten kan delegeres til rektor, eventuelt til en annen leder ved skolen. Delegeringen må alltid være forsvarlig.

Dette betyr at kommunen/fylkeskommunen har et ansvar å sikre at den som har fått delegert myndighet til seg, har nødvendig kompetanse og kapasitet til å fatte enkeltvedtak.

2. Når skal dere fatte enkeltvedtak?

Det er et enkeltvedtak når skolen treffer en avgjørelse som generelt eller konkret er bestemmende for rettigheter og plikter for en eller flere bestemte personer.

Se forvaltningslovens § 2 bokstav a og b.

Et enkeltvedtak utløser en rettighet for den enkelte og en korresponderende plikt for den som fatter vedtaket. For eksempel har skolen en korresponderende plikt til å gi spesialundervisning dersom en elev har rett til spesialundervisning.

Avvisning

Et vedtak om avvisning er også et enkeltvedtak. Å avvise en sak betyr at man avviser å behandle realiteten i saken. Det kan for eksempel være at skolen avviser å behandle en klage fordi den som klager ikke har klagerett.

3. Finn ut hvem som er part i saken

Forvaltningsloven definerer part slik, "En part i en sak er en person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder".

Se forvaltningslovens § 2 bokstav e.

Det er viktig å ta stilling til hvem som er part i en sak, fordi en rekke av reglene i forvaltningsloven er knyttet til partsbegrepet.

På opplæringsområdet er det som oftest ikke vanskelig å finne ut hvem som er part i saken. Det vil være eleven som saken direkte gjelder. For umyndige elever er det vanligvis foreldre med foreldreansvar som utøver elevens partsrettigheter. Elever som har fylt 15 år kan selv utøve sine rettigheter ovenfor skolen.

4. Før vedtaket fattes

Forhåndsvarsel

Skolen må i god tid sende et skriftlig forhåndsvarsel og gi parten frist til å uttale seg. Dersom parten allerede har uttalt seg ved søknad eller på annen måte er ikke forhåndsvarsel nødvendig.

Forhåndsvarselet skal redegjøre for hva saken gjelder, og ellers inneholde det som partene trenger for å kunne ivareta sine interesser på en forsvarlig måte.

Utrednings og informasjonsplikt

Skolen må sørge for å innhente nødvendig informasjon om saken og sørge for at mindreårige parter får mulighet til å gi sitt syn på saken. Skolen har informasjonsplikt ovenfor partene om nye avgjørende opplysninger som kommer fram i saken.

Partsinnsyn

Med visse begrensninger har parter rett på innsyn i dokumentene i en sak. Det gjelder selvsagt også etter at vedtaket er fattet.

5. Om selve vedtaket

Skriftlighet

Hovedregelen er at enkeltvedtak skal være skriftlig.

Begrunnelse

Hovedregelen er at enkeltvedtak skal begrunnes. Begrunnelsen skal normalt utformes samtidig som enkeltvedtaket fattes.

Begrunnelsen i et enkeltvedtak inneholde informasjon om

- de reglene i loven eller forskriften som enkeltvedtaket bygger på
- de faktiske forholdene som er lagt til grunn i enkeltvedtaket
- hovedhensynene som har vært avgjørende for den vurderingen skolen har gjort

Maler for enkeltvedtak

Vi har laget en generell mal som kan brukes som utgangspunkt for alle former for enkeltvedtak. I tillegg finner dere maler for noen spesifikke former for enkeltvedtak.

Finn din mal - gå til maler for enkeltvedtak

Beskjed om vedtaket

Skolen skal gi skriftlig beskjed til partene om enkeltvedtaket så snart som mulig. Det skal gis informasjon om klagerett, at klagefristen er 3 uker og at klagen skal sendes til den som fattet enkeltvedtaket samt om retten til å se sakens dokumenter.

6. Etter at vedtaket er fattet

Klage

Parten kan klage på

- innholdet i enkeltvedtaket
- saksbehandlingen
- manglende oppfyllelse av enkeltvedtaket.

Når skolen har fattet vedtaket skal klagen sendes dit. Skolen har ansvaret for å sende klagen videre til klageinstansen hvis skolen ikke omgjør vedtaket. Hvem som er klageinstans reguleres av opplæringsloven og forvaltningsloven.

Omgjøring av vedtak uten klage

Skolen kan omgjøre sitt eget vedtak dersom

- endringen ikke er til skade for noen vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser
- beskjed om at vedtaket ikke er kommet fram til parten

- vedtaket må anses ugyldig

Sakskostnader

Dersom et vedtak blir endret til fordel for en part, f.eks. etter en klage, skal parten i utgangspunktet få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Typiske utgifter kan være betaling til advokat eller utgifter til annen sakkyndig hjelp.

Virkning av feil ved saksbehandlingen

Feil i saksbehandlingen kan føre til at et enkeltvedtak blir ugyldig. Vedtaket er likevel gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold.

Det betyr at ikke alle saksbehandlingsfeil fører til at vedtaket blir ugyldig.

Utsatt iverksettelse

En part kan be om utsatt iverksettelse av et vedtak inntil en klage er avgjort.

7. Følg opp vedtaket

Alle enkeltvedtak skal iverksettes og følges opp.

Les mer om reglene for saksbehandling og enkeltvedtak

[Forvaltningsloven](#)